

Integrationspedagog

Kursplan för 1-årig, eftergymnasial utbildning Dalslands folkhögskola

Historik och utveckling av kursplan

Kursen har utvecklats sedan starten 2016. Kursplanen är processinriktad och därmed under ständig utveckling, beroende på samhällets utveckling så läggs moment och litteratur till eller dras ifrån. Inbördes ordning mellan olika delmoment liksom varje moments omfattning fastställs under kursens gång. Det sker i dialog med antagna deltagare för att ta vara på erfarenheter och anpassa upplägg till gruppens förutsättningar och intresseområden. Följande gäller från 2020-04-30.

Eftergymnasial utbildning till Integrationspedagog

Antagningskrav, motsvarande krav som ställs för antagning till Yrkeshögskola, dvs gymnasium eller högskolebehörighet med Engelska 5 och dessutom svenska 2 eller svenska som andraspråk 2 (SAS/SVA-2).

Presentation av olika delmoment i kursen

Följande kursmoment ingår i kursen. Omfattning på varje moment varierar, vissa moment pågår med ett antal timmar varje vecka under längre tid, såsom en hel termin. Andra moment studeras under en temavecka eller som en intensivkurs i 2-3 dagar.

Vem är jag – jaget som ett arbetsverktyg

Syfte med delmomentet:

- Att ge deltagaren en förståelse för sig själv som person i relation med andra
- Att ge deltagaren en ökad självförståelse utifrån hantering av emotioner

Innehåll:

- Återkommande seminarier utifrån inläst litteratur
- Relationers betydelse för tillit i samhället
- Vikten av nära relationer för att känna tillhörighet och vara kapabel till delaktighet
- Socialt kapital som tillgång i utvecklingen av grannskapsarbete i segregerade områden

Kulturförståelse – migration och etnicitet

Syfte med delmomentet:

- Att ge deltagarna en förståelse för innebörden av och en trygghet i att använda begrepp som etnicitet, kultur, mångkultur, interkultur, kulturmöte, migration, integration, segregation, utanförskap och inkludering.

Innehåll:

- Vad innebär begreppet institution och var finns dess gränser – förståelse av ett samhälle och den privata sfärens gränser – vi undersöker osynliga gränser och formella gränser
- Seminarier, workshops, projektarbeten kring:
 - Vad innebär ett kulturmöte, vad händer när människor från olika kulturer möts?
 - Hur skapar vi verkliga möten mellan människor? Skillnaden mellan interkulturalitet och mångkultur? Vad ska vi sträva efter, vad är önskvärt, vad är möjligt?
 - Metoder för att arbeta för att minska motsättningar, rasism och segregation
 - Integrationspedagogens roll för att skapa förståelse bland människor som inte vill ha ett mångkulturellt Sverige?

Integration

Syfte med delmomentet:

- Att ge tillfälle till en fördjupad förståelse för integrationens hela komplexitet genom att erbjuda tillfällena till reflektion över vem som är integrerad och hur vägen dit ser ut.
- Lägga en grund för de metoder som underlättar integration som kursen förmedlar.
- Föra ett resonemang om integrationspedagogens roll och inom vilka områden där det finns ett jobb att göra för integrationspedagoger. Identifiera kommunikativa "hot spots" inom integration och moment av integration i vardagslivet.

Innehåll:

- Språkets roll i integrationsprocessen, i vardagen och i arbetslivet, språkets roll för att bli förstådd. Betydelsen av ett bra uttal för att bli bemött som integrerad.
- Utvärdera befintligt material på lättläst svenska inom exempelvis vården och andra resurser som går att hitta på nätet, och vem kan använda det.
- Integrationspedagogen som stöd för sjukvården i omhändertagandet av nyanlända patienter
- Skolans bemötande och omhändertagande av nyanlända barn. Observationer i vad som fungerar och inte.

Demokratins historia och framväxt

Syfte med delmomentet:

- Att lägga en grund för övriga moment i kursen, att stämma av en gemensam värdegrund
- Att ge kunskap om demokrati så som vi känner den idag och hur accepterad den är

Innehåll:

- Vad innebär det att all makt utgår från folket? Räcker det med en människa en röst eller vad krävs det mer för en fungerande demokrati – och vad är kännetecknen för att den fungerar?
- Utvecklingen av mänskliga rättigheter. Hur universella är de mänskliga rättigheterna, i vilken riktning utvecklas mänskliga rättigheter idag.
- Är mänskliga rättigheter överordnade demokratin, eller kan en majoritet rösta bort dem?

- Dina rättigheter är mina skyldigheter, men vad händer när dina rättigheter begränsar mina?
- Allas lika värde och lika rätt till alla rättigheter är enkelt när det gäller yttrandefrihet men svårare när det kommer till de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna (ESK)
- Solidaritet bara med egna folkgrupper eller globalt, vad ligger i allas lika värde, vilka är alla?
- Folkrätt, nationalstat, minoritetspolitik, hemlös, statslös, papperslös.

Genusfrågor och jämställdhet

Syfte med delmomentet:

- Deltagarna ska få en förståelse för genusbegreppet och kunna reflektera tillsammans med andra om vad som är social- och kulturell konstruktion när vi talar om kön
- Förståelse för jämställdhetsarbetets grunder och en plattform att utgå från

Innehåll:

- Seminarier och workshops som tar upp:
 - Vad är kön, vad är sexuell läggning
 - Vad betyder alla människors lika värde i relation till kön
 - Vad gör metoo-rörelsen så viktig, hur kan den leda till ett verkligt skifte i attityder?
 - Vad i svenskarnas beteenden går bättre att förstå utifrån en kunskap om svenskarnas tolkning av jämställdhet mellan könen
 - Vilka frågor ska man ta upp och när kan man göra det i mötet med nyanlända?

Yrkesroll och bemötande i arbetsvardagen

Syfte med delmomentet:

- Insikt om integrationspedagogens roll som personal i mottagandet av nyanlända
- En grund i att agera professionellt, insikt om att jag representerar en arbetsgivare
- Hur påverkas jag själv av dem jag möter, ge medvetenhet om eget behov av handledning
- Hur ter sig rollen om jag själv är nyanländ, hur undvika att projicera egna behov på andra
- Ge deltagaren förmåga att kunna förklara vad myndighetsutövning är, att det är regelverk som styr och inte enskilda handläggares godtycklighet
- Ge praktiska och konkreta kunskaper för att vägleda in i det svenska samhället

Innehåll:

- Praktiska konkreta kunskaper om vilka regler som gäller och hur man kan bistå nyanlända med att fylla i blanketter till myndigheter som Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, bistå med att läsa och tolka besked från exempelvis Socialtjänsten.
- Hur arbeta med hjälp av tolk? Regelverk för när nyanlända har rätt till tolk, vem betalar och hur går det till att rekvidera tolk? Hur jobbar man som integrationspedagog bäst genom tolk?
- Övning i att ta reda på hur man uppdaterar sig om aktuella regelverk
- Praktiska övningar med rollspel, hur samtala och bemöta på ett bra sätt i olika situationer
- MI- Motiverande samtal, handledning
- Kommunikation

Juridik och offentlig förvaltning

Syfte med delmomentet:

- Att ge grundläggande kunskaper om att jobba i politiskt styrda offentliga verksamheter såsom kommunal, regional eller landstingskommunal verksamhet
- Förståelse för skillnaden mellan beslutsprocesser kring styrning och operativt genomförande, lagstiftande i Riksdagen och verkställande i regeringen, länsstyrelsens roll i förhållande till regional verksamhet, kommunledning i förhållande till den operativa verksamheten
- Förståelse för offentlighetsprincipens tillämpning och sekretess i förhållande till den

Innehåll:

- Aktuella delar av kommunallagen, socialtjänstlagen, skollagen, LSS m fl relevanta lagar
- Rasism, diskriminering ur ett juridiskt perspektiv
- Aktuella lagar för människor på flykt, praktisk orientering i asylprocessen, vad gäller, var fattas besluten, hur ser handläggningen ut, vad påverkar utfallet
- Hur orienterar man de nyanlända på bästa sätt, vad ska man som personal inte diskutera eller ha uppfattningar om

Politiska tendenser, hot mot demokratin, aktuella rörelser i samhället

Syfte med delmomentet:

- Att ge deltagaren en aktuell uppdatering av tendenser och rörelser i tiden
- Ge deltagaren en förmåga att se tendenser och läsa av tolka dem

Innehåll:

- Vad är det som händer i samhället, varför växer de attityder fram som vi kan se idag
- Vad finns det för grund för talet om att demokratin är hotad?
- Höger- och vänsterextrema rörelser, deras framväxt, agenda och nätverk
- Hur står det till med jämlikheten? Vem får tillräckliga resurser och vem ställs utanför?

FN-stadgan – internationella mänskliga rättigheter

Syfte med delmomentet

- Förståelse för hur FN:s konventioner fungerar, ratificeras, rapporteras, skillnaden då konventioner antas som lagar eller att nationella lagar anpassas till landets antagna konventioner.

Innehåll:

- Rättighetsperspektiv kontra välgörenhet
- Internationella regler som styr flyktingmottagandet, deklarationen om mänskliga rättigheter, tilläggsprotokoll, ekonomiska-sociala-kulturella de s k ESK-rättigheterna
- Synen på rättigheterna som västorierade, utvecklingen för de mänskliga rättigheterna
- Konventionstexternas juridiska status, rapporteringssystem, civilsamhällets alternativrapporter, status för rekommendationer från FN-kommittén
- Konventionen om barnets rättigheter, vad är skillnaden nu när barnkonventionen är lag i Sverige sedan 1 jan 2020.

Socialpedagogik och medskapande metoder

Syfte med delmomentet:

- Förståelse för hur människor fungerar i grupper och hur gängmentalitet växer fram och påverkar individer
- Erhålla kunskap om egenmakt och medskapande processer med målet att kunna skapa arenor där människor kan erövra empowerment

Innehåll:

- Pedagogikens betydelse i det sociala arbetet
- Att arbeta med människor i problematiska livssituationer
- Studera kraften och motivationen som finns i den enskilde oavsett vad hen har för problem
- Om att förena individuell utveckling med differentierade gemenskaper
- Polariseringen mellan det "normala", människor som befinner sig innanför trygga väggar och de som befinner sig utanför.
- Hur arbeta för att stärka människors empowerment
- Metoder för att arbeta medskapande

Pedagogik

Syftet med delmomentet:

- Ge deltagaren förståelse för hur man kan främja människors växande genom lärande
- Öka förmågan att möta människor där de befinner sig

Innehåll:

- Sociologisk värdering av utbildning och lärande
- Reflektion som arbetsverktyg
- Skapande av deltagarens eget pedagogiska manifest
- Rollspel
- Studiebesök på olika verksamheter som arbetar med integration i praxis
- Film och teater med temat – Pedagogik som del av en samhällsomvandling

Kriminologi

Syfte med delmomentet:

- Ge deltagaren kriminologiska begrepp och förståelse för kriminologiska perspektiv
- Ge möjlighet att reflektera över gängkriminalitet, varför man skjuter på varandra och om människor kan förändras, vad betyder utanförskap och innanförskap för delaktighet

Innehåll:

- Studiebesök å KRIS(Kriminellas revansch i samhället)
- Kontakt med avhopparverksamhet för extremism och gängkriminalitet

Hedersrelaterat våld

Syftet med delmomentet:

- Ge deltagaren en förståelse för komplexiteten med hedersrelaterat våld
- Ge kännedom om olika metoder och nätverk och förståelse för hur handlingsplaner i syfte att skydda utsatta personer kan fungera och kunskap att kunna implementera sådana planer

Innehåll:

- Seminarier och workshops med organisationer som "hopp" och "Fadime"

Projektledning

Syfte med delmomentet:

- Ge deltagaren inblick i att starta upp, genomföra, dokumentera, rapportera, utvärdera och avsluta projekt
- Ge tillfälle till reflektion över hur implementera projektaktiviteter i ordinarie verksamhet

Innehåll:

- Introduktion till projekt som arbetsform, risker och möjligheter
- Praktiskt arbete i projektgrupper under utbildningstiden, externa projekt i samverkan med praktikplatser och organisationer i det civila samhället

Självorganisering enligt Restadgård-modellen

Syfte med delmomentet:

- Deltagarna ska få kännedom om hur man på Restad gård jobbar med självorganisering och hur den modellen har spridits och används på andra orter

Innehåll:

- nyanländas egen organisering, medverkan av Support-group Network, med representanter för fastighetsägare, Migrationsverket, kommun, civilsamhället med flera
- konceptet som togs fram vid Restad gård, bakgrund, motivation, organisering

Traumamedveten omsorg

Syfte med delmomentet:

- Ge deltagaren kännedom om TMO-konceptet genom en 2-dagars intensivkurs
- Ge en förmåga att bedöma gränsen för vad en integrationspedagog kan hantera och när det är dags att remittera personer till vård för sin psykiska ohälsa.

Innehåll:

- Kursmomentet omfattar två heldagar och bygger på Trauma Wise care , Bath 2015.
- praktiska övningar i att hantera kunskapen i mötet med människor,
- Studiebesök på Bonna Via, Familjecentral.
- Kurs med Rädda barnen i traumamedveten omsorg.

Arbetsmarknaden för nyanlända

Syfte med delmomentet:

- Deltagarna ska efter momentet kunna orientera nyanlända om deras förutsättningar att komma ut på den svenska arbetsmarknaden samt känna till och ha mött de institutioner som finns till stöd, såsom kommuners arbetsmarknadsenheter, Arbetsförmedlingen med flera.

Innehåll:

- Vilka regler gäller, vad krävs för att ha tillstånd att jobba?
- Hur ska integrationspedagogen stötta till jobb, hur samverka med Arbetsförmedlingen?
- Grundläggande kännedom om förutsättningarna för att driva eget företag, registrera sig och få F-skattsedel, Skatteverket, momsregler, vart hänvisa de som vill driva eget
- Hur entreprenörskap kan bidra till integration

Säkerhetsfrågor

Syfte med delmomentet:

- Att belysa de risker som finns i samband med arbetet i integrationspedagogens olika roller.

Innehåll:

- Vad det innebär att jobba i utanförskapsområden där det kastas stenar på polisbilar
- Risker på boenden för asylsökande och ensamkommande, frustration och utåtagerande
- Föreskrifter och förebyggande åtgärder som personal kan förvänta sig av de som är ansvariga för verksamheten, vad bör jag själv känna till
- Hur kan jag bidra till ökad säkerhet för de boende i konflikter emellan dem, för mig själv och mina kollegor, hur ska vi arbeta för att förebygga konflikter?
- Inrymningsplaner och andra säkerhetstänk, att kunna skilja på situationer där jag ska agera och situationer jag inte ska ge mig in i
- Utsattheten bland oskyddade yrkes- och politikergrupper
- Vilka sociala mobiliseringar för att öka tryggheten och livskvalitén kan vi se exempel på i lokalsamhället
- Exempel på säkerhetsföreskrifter från olika verksamheter

Känsla av sammanhang (KASAM)

Syfte med delmomentet:

- Deltagaren ska få förståelse för hur konceptet kan ta sig uttryck i olika vardagssituationer.
- Deltagaren ska kunna reflektera över sitt eget beteende utifrån Begriplighet, Hanterbarhet och Meningsfullhet.

Innehåll:

- Studier av Aaron Antonovsky och Lev Vygotskij's texter
- Salutogena samtal, rollspel, observationer
- Egna visioner om sammanhang och meningsfullhet

Media med källkritik och sanningsbegreppet

Syfte med delmomentet:

- Deltagaren ska känna till och förstå oberoende medias betydelse för demokratin.
- Deltagaren ska få en insikt om yrkesrollens förhållande till media.
- Orientera deltagarna om tillförlitligheten i informationsflödet
- Ge deltagarna ett kritiskt förhållningssätt till all den information som drabbar dem

Innehåll:

- Olika typer av mediabevakning, kvällstidningsjournalistik, månadsmagasin osv
- Hur agera vid mediadrev riktat mot verksamheten eller berörda individer
- Hur samverka med media för att nå ut med ett attitydförändrande budskap
- Hur skriva pressmeddelande, insändare, hur ta initiativet i relation till media
- Grundläggande förståelse för dynamiken i mediabevakning

Strukturer som driver migration och folkvandringar

Syfte med delmomentet:

- Deltagaren ska få en orientering om statskunskapens bidrag till global medvetenhet och därmed en förståelse för hur världen hänger ihop och vad globaliseringen innebär.
- Ge en kunskapsbas om historiska oroligheter som skapat folkvandringar och vilka framtida risker som finns i och med klimatförändringar och ökade klyftor mellan fattig och rik.
- Deltagaren ska få en orientering om vilka faktorer som skapar klyftor och fattigdom, som i sin tur driver på att människors flyttar.

Innehåll:

- Faktorer som driver människor på flykt, paralleller mellan dagens flyktingsituation och folkvandringar i historien, en jämförelse med svenska som utvandrade från fattigdom
- Prognoser för nya folkvandringar till följd av klimatförändringar som gör det svårt att i vissa områden överleva på det man odla
- Krig och konflikter, interna motsättningar inom länder
- Nationalstatens förändrade roll, regionernas framväxt
- Internationella handelsavtal, WTO:s roll och mandat
- Ett tillfälle att diskutera om välfärd för vissa grupper är OK, även om den bygger på att andra hamnar i utanförskap?
- Vad blir effekten av fri global handel och jordbrukssubventioner? Kan den rådande modellen med fria marknadskrafter lösa problemen eller har kapitalismen nått vägs ände, finns det i så fall något alternativ?

Religionerna som kulturbärare

Syfte med delmomentet:

- Att ge deltagaren en förståelse för religionens betydelse i människors liv och vilka mänskliga behov som religionen kan fylla.
- Att ge kunskap om olika religioners inverkan på instabilitet i länder och regioner

Innehåll:

- Allas rätt att fritt utöva sin religion är en mänsklig rättighet.
- Religionernas betydelse som identitetsskapare, politiseringen av religionerna.
- Identitet i sekulariserat land.

Samhällets hörnstenar och det individualiserade samhället

Syfte med delmomentet:

- Ge deltagaren en orientering om hur vi tillsammans bygger ett samhälle och hur vi därigenom kan förmedla hopp om ett meningsfullt sammanhang för alla.

Innehåll:

- Hur är samhället möjligt, vad ger oss hopp om att det goda samhället finns?
- Utvecklingen från kollektiva lösningar till individuella, vad gör det med människan?
- Hur ser den nya solidariteten ut, innanförskap i det stora utanförskapet.
- Hur kan vi använda konflikter som möjliggörare
- Hur är det ställt med tilliten i samhället? Den ökade otryggheten gör att tilliten blir begränsad till en liten grupp samt kravfull då det mer kommer att handla om att bevaka tilliten

Människa i Sverige, ungdom och identitet, social interaktion i vardagen

Syfte med delmomentet:

- En fördjupning i vad det är att vara svensk i ett mångkulturellt Sverige för att träna deltagaren i att resonera utifrån begrepp inom sociologi och psykologi.

Innehåll:

- Kulturmöten för unga, ensamkommandes situation
- Identitetssökande i ny kultur, utsatthet.
- Uppdraget att lotsa nyanlända till social interaktion i ett mångkulturellt Sverige
- Hur kan vi arbeta med att öppna upp slutna "svenska" miljöer och förändra attityder?
- Utvecklingspsykologi, i första hand för att medvetandegöra om dess existens
- Anknypningsteori, i förhållande till traumatiserade personer

Social förändring i globaliseringens kölvatten

Syfte med delmomentet:

- Att ge deltagarna en chans att diskutera den tid vi lever i, hur vi har hamnat här och vart vi är på väg om trenderna håller i sig.

Innehåll:

- Föreläsning med en tidslinje för globaliseringen, var började den, vart är den på väg, vad betyder den för sociala relationer?
- Litteraturseminarium med frågeställningen om på vilket sätt globaliseringen bidrar till integration i den globala byn?

Lägerverksamhet

Som deltagare är du med och arrangerar läger för olika målgrupper och får på så sätt med dig erfarenhet av praktiska metoder.

Praktik, 6 veckor

Syftet är att få tillfälle att använda de nya kunskaperna och verktygen i verkliga situationer. I första hand kan deltagarna praktisera på sina hemorter.

- Praktikperiod är ofta planerad till vecka 10-15

Exempel på praktik:

- Fältarbete, operativt arbete, boenden, Restad gård m fl
- Integrationsstrategiskt arbete, kommunala enheter, där olika verksamheter planeras
- Frivilligorganisationer t ex Support-group Network
- Internationella samarbetspartners

Auskultation, 2 veckor

- Vid skolans egna verksamheter

Studieresor

Vi planerar tillsammans en resa utifrån aktuella förutsättningar för att träffa skolans samarbetspartners och besöker olika projekt inom inkludering och integration. Tidigare har vi kunnat göra resor i Europa och hoppas att vi kan göra det igen.

Inom ramen för kursen genomför vi också gemensamma träffar med övernattningar och deltar i Mänskliga rättighetsdagarna som äger rum på olika platser i Sverige varje år.